

Tórshavn, tann 3. november 2015
J.Nr.: LUM-11- 15/00021-15
(at tilskila í svari)
Tykkara J.nr.

Álit

viðvíkjandi sýtan av innliti grundað á tíðarnýtslu at avgreiða innlitsáheitanina

Við telduposti 28. januar 2015 hevur A, blaðstjóri á Dimmalætting sent umboðsmanninum soljóðandi klagu:

“Kæra um avgerð hjá Fiskimálaráðnum at nokta alment innlit

Við hesum kæri eg avgerðina hjá Fiskimálaráðnum at nokta Dimmalætting innlit í upplýsingarnar um, hvørji útlendsk feløg og einstaklingar eiga partapening í føroyskum parta-, smáparta- og møguliga øðrum sløgum av feløgum, sum reka fiskivinnu í Føroyum, og hvussu nógv tey eiga.

Grundgevingin hjá Fiskimálaráðnum er, at tey í ráðnum einki yvirlit hava yvir, hvørji útlendsk feløg og einstaklingar eiga í føroyskum feløgum, sum reka fiskivinnu í Føroyum. Ráðið sigur, at upplýsingarnar liggja í einstøku málunum, men at tey ikki hava upplýsingarnar samlaðar. Tí bað eg um at fáa yvirlitið gjørt, men hetta noktar ráðið at gera.

Eftir okkara tykki er talan um beinleiðis obstruktiún av okkara arbeiði, so vit ikki kunnu lýsa evnið í blaði okkara, og tað vil eg ikki góðtaka. Tí kæri eg við hesum avgerðina hjá Fiskimálaráðnum um ikki at geva okkum innlit í eigaraviðurskiftini í føroysku fiskivinnuni.

Málið:

Í grein 7, stk. 3 í Ll. 28/1994 er ásett, hvussu stórir ognarparturin hjá útlendskum eigarum í føroyskum reiðaríum, sum reka fiskivinnu, kann vera í mesta lagi. Sambært lógini kunnu útlendingar eiga í mesta lagi ein triðing av partapeninginum, og samstundis kunnu teir ikki hava meira enn ein triðing av atkvøðurættinum og avgerðarrættinum í felagnum. Sambært stykki 3, nummar 3 í somu grein skal landsstýrismaðurin ikki bara hava fráboðan um útlendskan eigaraskap, hann skal eisini góðkenna hann.

Hóast ásetingina í grein 7, stk. 3, nummar 1 og 2, verður javnan tosað um útlendskar eigarar, sum eiga meira enn hámarkið loyvir. Eisini verður tosað um, at føroyingar eru strámennt fyrri útlendskar eigarar, og tær upplýsingarnar vil eg fegin sleppa at kanna. Eisini vil eg sleppa at gera eitt yvirlit yvir, hvussu nógvir útlendingar eiga í føroysku fiskivinnuni á sjónum, og hvussu nógv teir eiga.

Hetta kann eg ikki gera, uttan at eg fari ígjøgnum hvørt einasta partafelag í teimum skráum, sum eru atkomiligar, t.d. Vinnuvitan.biz, Business-Line og t.d. Skráseting Føroya, men tað krevur, at vit vita, hvussu feløgini eita.

Fiskimálaráðið liggur inni við hesum upplýsingum, og tí søkti eg Fiskimálaráðið um upplýsingarnar. Tí eg ætlaði mær at gera eina søgu um hetta.

Men svarið frá Fiskimálaráðnum var nei, og tað vil eg ikki góðtaka, og tí kæri eg avgerðina.

Málgongdin:

...”

Málgongd

Tann 23. januar 2015 sendi A Fiskimálaráðnum soljóðandi innlitsáheitan:

“Við hesum vil eg biðja um innlit í, hvørji útlendsk feløg og einstaklingar eiga partapening í føroyskum parta-, smáparta- og møguliga øðrum sløgum av feløgum, sum reka fiskivinnu í Føroyum.”

Fiskimálaráðið svaraði innlitsáheitanini við soljóðandi teldubrævi 26. januar:

“Góðan dagin A,

Tíanverri hevur Fiskimálaráðið ikki nakað samlað yvirlit yvir, hvørjir útlendskir persónar ella feløg eiga í føroyskum feløgum, sum reka fiskiskip.

Vit hava upplýsingar um útlendskar eigarar í fiskiskipum, men upplýsingarnar liggja í teimum einstøku journalmálunum um skipini. Vit hava ikki samlað upplýsingarnar soleiðis, at tað er gjørligt at taka út upplýsingar sum eitt yvirlit. Tað er tí eitt stórt arbeiði, og tað krevur nógva tíð at samla upplýsingarnar í eitt yvirlit.

Tað stutta av tí langa er, at vit hava ikki nakað skjal, sum samlað vísir útlendskar eigarar í føroyskum fiskiskipum. Tá onki skjal finst við umbidnu upplýsingunum, er ikki gjørligt at geva innlit í umbidnu upplýsingarnar.”

Sama dag heitti A Fiskimálaráðið um at fáa yvirlitið gjørt. Fiskimálaráðið svaraði sama dag, at tað setti ikki orku av til at gera nevnda yvirlitið.

27. januar 2015 sendi A Fiskimálaráðnum soljóðandi teldubræv:

“Tað fyrikemur mær undarligt, at Fiskimálaráðið ikki hevur eitt samlað yvirlit yvir útlendskan eigaraskap í føroysku fiskivinnuni. Serliga, tá hugsað verður um, at tað á politiskum stigi er ein trupulleiki, sum javnan verður viðgjørður.

Tí vil eg - enn einaferð - biðja um at fáa innlit í, hvørji útlendsk feløg - og nú eisini einstaklingar - eiga í føroyskum feløgum, sum reka fiskivinnu, og eisini hvussu stórir teirra ognarpartur er.”

Fiskimálaráðið svaraði sama dag, at sum áður fráboðað fór ráðið ikki at brúka orku til at gera eitt yvirlit yvir útlendsk eigaraviðurskifti í føroyskum fiskiførum.

Partshoyring

Umboðsmaðurin gjørdi av at kanna hetta málið nærri, og við skrivi, dagfest 4. februar 2015, varð klagan send Fiskimálaráðnum til ummælis við einari freist áljóðandi 3 vikur. Samstundis varð Fiskimálaráðið biðið um at lata umboðsmanninum øll skjøl í málinum til láns.

Tann 25. februar 2015 sendi Fiskimálaráðið umboðsmanninum soljóðandi viðmerkingar:

“Viðv. klagu frá A, dagfest 28. januar 2015

Víst verður til skriv tykkara, dagfest 4. februar 2015, har heitt verður á Fiskimálaráðið um at greiða frá málinum um innlit í útlenskar eigarar av føroyskum fiskiførum. Eisini heitir umboðsmaðurin á Fiskimálaráðið at meta um, hvussu langa tíð tað tekur Fiskimálaráðnum, at leita fram upplýsingar um, hvørjir útlendingar eiga í føroyskum fiskiførum, tó uttan at upplýsingarnar verða savnaðar í eitt yvirlit.

Sum tað framgongur av okkara samskifti við A, so hevur Fiskimálaráðið upplýsingar um útlenskar eigarar í fiskiskipum. Upplýsingarnar liggja tó spjaddar í teimum einstøku journalmálunum um skipini, ella um eigararnar av skipunum. Vit hava ikki samlað upplýsingarnar í eitt yvirlit. Tað er tí ikki nakað skjal, sum vísir eitt yvirlit yvir útlenskar eigarar í føroyskum fiskiførum, og tað er tí ikki nakað skjal, Fiskimálaráðið kann geva innlit í.

Eitt yvirlit yvir eigarar av føroyskum fiskiførum, herundir útlenskar eigarar, kann gerast út frá upplýsingum, sum liggja í journal. Fiskimálaráðið metir tó, at hetta fer at taka langa tíð, og hava vit ikki viljað sett orku av til at gera slíkt yvirlit, fyri at kunna geva alment innlit í slíkt skjal.

Tað er trupult at meta um, hvussu langa tíð tað fer at taka okkum at finna fram upplýsingarnar um eigarar av fiskiførum.

Vit kunnu upplýsa, at tá Fiskimálaráðið hevur eftirkannað, um treytir til eigara- og avgerðarviðurskifti sbrt. § 7 og § 7a í lóg um vinnuligan fiskiskap eru lokin, so biðja vit vanliga um at fáa avrit av partabrevabókini hjá øllum feløgum, sum beinleiðis ella óbeinleiðis eiga í føroyskum fiskiførum. Fyri at finna fram upplýsingar um, hvørjir eigararnir eru, skuldi tí verið nøktandi at funnið fram partaeigarayvirlitið fyri hvørt einstakt felag. Neyðugt er at finna fram hvørt einstakt mál um feløgini, og í málunum finna fram partaeigarayvirlitið.

Leysliga verður mett, at um orka verður sett av, og tann, sum ger hetta arbeiðið, ikki ger stórvegis annað, so fer tað at taka umleið 4 vikur. Viðmerkjast skal, at tá verður ikki roknað við, at leitast skal uppá eigarar av bátum í bólki 5, útróðrabátar undir 15 tons. Hesir eru vanliga ikki skipaðir í felagið, og eigararnir eru tá føroyingar.

A viðmerkir í kæruni, at fyri at tey skulu kunna finna fram upplýsingar í t.d. vinnuvitan.biz, Business-Line og Skráseting Føroya krevur hetta, at tey vita, hvussu feløgini eita. Fiskimálaráðið kann til hetta upplýsa, at inni á teygjan.fo ber til at finna fram galdandi fiskiloyvir, og í hesum sæst, hvør eigarin av fiskifarinum er. Eisini ber til í teygjuni at leita uppá skip og tá beinleiðis fáa fram upplýsingar um, hvør eigarin er, umframt upplýsingar um skipið, og hvørji fiskiloyvi eru knýtt at skipinum.”

Við skrivi, dagfest 2. mars 2015, vórðu viðmerkingarnar hjá Fiskimálaráðnum sendar klagaranum til ummælis við einari freist áljóðandi 14 dagar. Tann 18. mars 2015 sendi klagarin umboðsmanninum soljóðandi viðmerkingar:

“...

Tað fyrikemur okkum undarligt, at Fiskimálaráðið vísir okkum til dátugrunnar á netinum, har vit skulu leita eftir hvørjum einstøkum skipi sær. Fiskimálaráðið sigur í svari sínum frá 25. februar 2015, at tey hava upplýsingarnar, tað einasta vit biðja um, er at fáa tær, og at fáa at vita, hvussu nógv einstøku útlendingarnir eiga.

Vit hava bara biðið Fiskimálaráðið um upplýsingar. Svarið, vit fingi, var, at tað fór at taka ov drúgva tíð at leita tað fram, og at ráðið ikki fór at seta orku av til tað. Vit eru ongantíð spurð, um vit vilja bíða hesa tíðina, vit hava bara fingið at vita, at man vil ikki geva okkum tær upplýsingar, sum vit halda, at vit eiga at fáa.”

Við skrivi, dagfest 23. mars 2015, vórðu viðmerkingarnar hjá klagaranum sendar Fiskimálaráðnum til ummælis, sum tann 27. mars boðaði umboðsmanninum frá, at Fiskimálaráðið ikki hevði fleiri viðmerkingar til málið.

Tann 7. apríl 2015 boðaði umboðsmaðurin pørtunum frá, at farið varð undir endaligu viðgerðina av hesum málinum.

Við skrivi, dagfest 24. september 2015, spurdi umboðsmaðurin Fiskimálaráðið, hvussu nógv journalmál ráðið metti vera fevnd av innlitsáheitanini, um nakrar upplýsingar í umbidnu skjølunum kundu undantakast eftir reglunum í innlitslógini, og hvussu komið varð fram til, at tað fór at taka 4 vikur at finna journalmálini og partaeigarayvirlitini fram.

Tann 19. oktober 2015 sendi Fiskimálaráðið umboðsmanninum soljóðandi svar:

“Viðvíkjandi klaguni frá A á Dimmalætting

Víst verður til skriv tykkara, dagfest 24. september 2015, har biðið verður um at fáa nøkur viðurskifti lýst nærri.

Spurt verður, hvussu nógv mál Fiskimálaráðið metir eru fevnd av innlitsáheitanini (minus bólk 5)

Fiskimálaráðið skal upplýsa, at tað eru umleið 130 skip við veiðiloyvi, sum reka fiskivinnu í Føroyum. Mett verður, at tað eru umleið 130 journalmál, sum skulu finnast fram, fyri at finna fram upplýsingar um, hvørjir eigararnir eru í feløgum, sum beinleiðis ella óbeinleiðis eiga hesi fiskifør við veiðiloyvi.

Spurt verður, um tað verður met, at upplýsingar í umbidnu skjølunum kunnu undantakast eftir innlitslógini.

A bað um upplýsingar um, hvørji útlendsk feløg ella einstaklingar eiga partapening í føroysku parta-, smáparta- og móguligum øðrum feløgum, sum reka fiskivinnu í Føroyum, og hvussu stórir teirra ognarpartur er.

Upplýsingar um, hvørjir einstaklingar eiga partabrøv, og hvussu stóran lut hesir eiga í feløgum, eru upplýsingar um privatu, herundir fíggarligu, viðurskiftini hjá einstaklingum. Mett verður, at talan er

um upplýsingar, sum eru undantiknir rættinum til skjalainnlit eftir ásetingunum í § 12, stk. 1, nr. 1 í lóg um innlit í fyrisitingina. Til hetta kann viðmerkjast, at vinnufelagslógin tekur stöðu til, hvørjir eigarupplýsingar í parta- og smápartafeløgum eru almennir. Hetta er bert upplýsingar um teir eigarar, sum eiga í minsta lagi 5% av felagskapitalinum. Víst verður til § 55, stk. 1 og § 58, stk. 3 í vinnufelagslógini. Mett verður ikki rætt, at Fiskimálaráðið gevur meirinnlit í upplýsingar í størri mun, enn hvat vinnufelagslógin ásetur um almenni av hesum upplýsingum.

Viðmerkjast skal tó, at tá talan er um útlendskar eigarar í føroyskum fiskiførum, er í flestu førum talan um feløg og ikki einstaklingar, sum framganga av eigarayvirlitunum Mett verður ikki, at upplýsingar um, hvørji útlendsku feløgini eru, og hvussu stóran lut tey eiga, eru upplýsingar, sum kunnu undantakast innliti eftir innlitslógini. Tí er tað bert í heilt fáum førum, at neyðugt verður at undantaka upplýsingar frá almennum innliti í umbidnu upplýsingarnar.

Spurt verður, hvussu komið verður fram til, at tað tekur Fiskimálaráðnum 4 vikur at finna journalmálini og partaeigarayvirlitið fram.

Fiskimálaráðið gjørdi eftir umbøn eina leysliga meting um, hvussu langa tíð tað fór at taka at finna fram øll málini og neyðugu upplýsingarnar í málunum. Metingin bleiv gjørd út frá, at talan er um umleið 130 mál. Upplýsingar um eigarar í mun til eitt fiskifar kunnu verða í fleiri ymiskum málum, tí eigarar ganga aftur í ymiskum fiskiførum. Eisini kunnu verða fleiri feløg ímillum útlenska felagið og tað felagið, sum eigur fiskifarið. Tað kann tí taka tíð, bæði at finna fram málini, umframt at finna røttu upplýsingarnar í málunum.

Harumframt er uppgávan at eftirkanna eigaraviðurskifti sbrt. § 7 og § 7a í lóg um vinnuligan fiskiskap lögð til Vørn at fyrisita frá 1. oktober 2014. Tí kunnu upplýsingar um eigaraviðurskifti í onkrum førum liggja í journalmálum hjá Vørn. Hetta má eisini eftirkannast, fyri at finna dagfórdar og fullfíggaðar upplýsingar.”

Niðurstøða

Hendan klagan snýr seg um, at Fiskimálaráðið sýtti eini áheitan frá Dimmalætting um innlit við teirri grundgeving, at tað tók ov drúgva tíð at leita umbidnu upplýsingarnar fram.

Klagarin heitti á Fiskimálaráðið um at fáa innlit í, hvørji útlendsk feløg og einstaklingar eiga partapening í føroyskum feløgum, sum reka fiskivinnu í Føroyum. Fiskimálaráðið svaraði klagaranum, at ráðið hevði einki *yvirlit* yvir ognarviðurskifti í fiskivinnuni, og at ráðið fór ikki at seta orku av til at gera eitt slíkt yvirlit.

Rætturin til innlit fevnir sambært § 4, stk. 1, 1. pkt. í innlitslógini um skjøl, sum ein myndugleiki hevur móttikið ella gjørt sum liður í fyrisitingarligari saksviðgerð. Ein myndugleiki hevur ikki, í sambandi við eina innlitsáheitan, skyldu til at framleiða nýggj skjøl, og eg havi tí einki at siga til, at Fiskimálaráðið í sambandi við innlitsáheitanina ikki setir orku av til at gera eitt yvirlit yvir ognarviðurskiftini í fiskivinnuni.

Hóast Fiskimálaráðið ikki grundgevur við tí, so hevur umsitingin vanligu heldur ikki skyldu til at ganga eini áheitan á mæti um at síggja øll mál av einum ávísam slag. Ein tílík áheitan frá fjølmiðlunum eigur tó sambært vegleiðingini um innlitslógina (Vegleiðing um innlit í

fyrisingina, Føroya Landsstýri 1993) vanliga at verða gingin á mæti, um reglurnar um taginarskyldu ikki forða fyri hesum. Hetta tí at almenni í fyrisingini hevur stóran týdning fyri møguleikan hjá fjølmiðlunum at viðgera og kanna mál.

Fiskimálaráðið sýtti sum nevnt umbønini við teirri grundgeving, at ráðið fór ikki at seta orku av til at savna umbidnu upplýsingarnar í eitt yvirlit. Eg dugdi tó ikki at síggja, at Fiskimálaráðið hevði tikið støðu til at geva klagaranum innlit í *upplýsingarnar* um ognarviðurskiftini.

Eftir áheitan hevur Fiskimálaráðið í skrivi, dagfest 25. februar 2015, greitt mær frá, at tá kannað verður, um treytirnar til eigara- og avgerðarviðurskifti sambært § 7 og § 7a í lógini um vinnuligan fiskiskap eru loknar, verður biðið um avrit av partabrævabókini hjá øllum feløgum, sum beinleiðis ella óbeinleiðis eiga í føroyskum fiskiførum. Fyri at finna fram til, hvørjir eigararnir eru, metir Fiskimálaráðið tað vera nøktandi at finna fram partaeigarayvirlitið fyri hvørt einstakt felag. Við øðrum orðum kann innlitsáheitanin sambært frágreiðingini hjá Fiskimálaráðnum avgreiðast við at geva innlit í avritið av partabrævabókini hjá teimum feløgum, sum beinleiðis ella óbeinleiðis eiga í føroyskum fiskiførum.

Hóast Fiskimálaráðið hevur eyðmerkt upplýsingarnar, sum klagarin biður um innlit í, og hesar eru til skjals í Fiskimálaráðnum, sýtir Fiskimálaráðið innlitsáheitanini við teirri grundgeving, at tað leysliga mett tekur einum starvsfólki, sum ikki ger stórvegis annað, 4 vikur at leita málini fram og finna fram partaeigarayvirlitini.

Tað er eingin áseting í innlitslógini, sum loyvir myndugleikum at sýta eini innlitsáheitan við teirri grundgeving, at tað tekur ov drúgvá tíð at viðgera hana, og sambært vegleiðingini um innlitslógina kann ein myndugleiki einans nokta eini innlitsáheitan grundað á talið á skjølunum, um tað snýr seg um eitt ovurhonds stórt tal av skjølum (í sama máli).

Uppá fyrisurning hevur Fiskimálaráðið í skrivi, dagfest 19. oktober 2015 upplýst mær, at tað eru umleið 130 skip við veiðiloyvi, sum reka fiskivinnu í Føroyum, og tað snýr seg um at leita fram eitt samsvarandi tal av málum í sambandi við innlitsáheitanina. Hyggjast skal síðani ígjøgnum málini fyri at finna partaeigarayvirlitini. Eftir meting Fiskimálaráðsins er tað bert í einstakum føri møguliga neyðugt at undantaka upplýsingar frá almennum innliti.

Eg meti ikki, at umleið 130 skjøl kunnu sigast at vera eitt ovurhonds stórt tal av skjølum, og uttan aðra haldgóða grundgeving, sum til dømis at upplýsingarnar ikki eru fevndar av almennum innliti, ella at tað at kalla er ógjørlegt at eyðmerkja málini ella upplýsingarnar, hevur Fiskimálaráðið skyldu til at viðgera og avgreiða innlitsáheitanina frá Dimmalætting.

Eg fari tí at mæla Fiskimálaráðnum til at taka hetta mál upp aftur til viðgerðar.

Vørn hevur eftir 1. oktober 2014 havt um hendi eftirkannan av ognarviðurskiftum í fiskivinnuni, og um so er, at Fiskimálaráðið ikki hevur allar umbidnu upplýsingarnar til

skjals, fari eg at mæla Fiskimálaráðnum til at senda Vørn tann partin av innlitsáheitanini til viðgerðar.

Eg fari eisini at biðja Fiskimálaráðið lata meg frætta, hvat víðari hendir í málinum.

Sólja í Ólavsstovu
umboðsmaður